

Grote tijm

Ik was nog kind. Vlak bij huis was een open stuk duin, voorbestemd voor villabouw. We rolleborden er van een mooie zandhelling. Er was een plek waar kruisbessen groeiden. En het rook er naar duin. Pas jaren later wist ik dat deze geur afkomstig was van de grote tijm. Groot is die tijm niet. Bij vijf centimeter houdt het vaak al op. Toch wordt het een struik genoemd. Iets is namelijk struik als het in het voorjaar *bovengronds* uitloopt, uit het hout. Hoog of laag, maakt niet uit. Wordt hij hoog en maakt hij geen wirwar van lage takken, dan spreekt men van boom.

De grote tijm is bijna al op naam te brengen door zijn aromatische geur. Die is wel iets minder sterk dan de echte tijm, de soort die in de keuken gebruikt wordt. De geur komt van de kleine ovale blaadjes, maar ook de bloemhoofdjes doen weldadig aan met hun warm-lila kleur. Soms hebben de planten

geheel witte bloemen. U kunt wilde tijm vinden op grazige, tamelijk schrale duinweiden.

Een bijna-naamgenoot is de steentijm. Die is wel van dezelfde familie, de lipbloemen. Hij is echter weinig aromatisch. De bloemen zijn blauw met wit, en steentijm is veel zeldzamer. Zo groeien er nog veel meer lipbloemen in het duin, vele met een karakteristieke geur. Denk aan watermunt en hondsdraf. In de familie, maar niet in het duin, zitten verder de geurige kruiden lavendel, bazielkruid, rozemarijn, marjolein, citroenmelisse en hysop.

Op tijm woekert soms het klein warkruid. Dit kruid haalt al zijn voedingsstoffen bij andere planten vandaan. Deze parasiet bloeit met talrijke lichtroze bloempjes, maar als hij niet bloeit, valt hij niet erg op, ondanks zijn felrode stengels. Die zijn echter draaddun. Een tweede naam is dan ook duivelsnaigaren.

Warkruid kan ook woekeren op andere planten, bijvoorbeeld op geel walstro, dat vaak samen met wilde tijm voorkomt. Ik heb warkruid ook zien staan op de duinaveruit.

Als u bloeiende tijm ziet, of een der andere lipbloemen, let dan ook op de bestuivers: in dit geval hoofdzakelijk hommels en andere bijen. Een ander soort lipbloem kan weer andere bijensoorten aantrekken, bijvoorbeeld doordat er een lange tong nodig is om nectar te peuren. Van tong naar taal: grote tijm werd vroeger ook wilde tijm genoemd. Wilde tijm kennen we nu als *Thymus serpyllum*. Grote tijm is *Thymus pulegioides*. De laatste vier letters hiervan betekenen: lijkend op (denk aan 'identiek'). *Pulegio* is polei, een soort munt. Uit de grote familie.

Tekst: Peter van den Berg
Foto: Joost Bouwmeester